

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2021/2022

I Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Położnictwo i opieka położnicza
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Obstetrics and maternity care
Kierunek studiów	Położnictwo
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	nauki o zdrowiu, nauki medyczne
Język wykładowy	j. polski

Koordynator przedmiotu	Dr Kinga Syty
------------------------	---------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	III	14
ćwiczenia	60	III	
samokształcenie	35	III	
zajęcia praktyczne	120	IV	
praktyka zawodowa	200	IV, VI	

Wymagania wstępne	Wiedza teoretyczna z anatomii i fizjologii
-------------------	--

II Cele kształcenia dla przedmiotu

<p>Przygotowanie studenta do opieki nad kobietą w okresie przedkoncepcyjnym, w czasie ciąży i porodu fizjologicznego oraz do opieki nad noworodkiem.</p> <p>Zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki nad kobietą z ciążą patologiczną i w stanach zagrożenia życia matki i płodu.</p> <p>Opieka nad kobietą i noworodkiem w czasie porodu powikłanego.</p> <p>Opieka psychologiczna nad ciężarną, rodzącą i po porodzie w przypadku niepowodzeń położniczych.</p>

III Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA – absolwent zna i rozumie		
W_01	zadania położnej w monitorowaniu ciąży fizjologicznej i ocenie ryzyka położniczego	D.W9
W_02	etiologię, patogenezę, metody diagnostyczne, leczenie i postępowanie pielęgnacyjno-położnicze w patologicznym przebiegu ciąży i porodu	D.W10
W_03	zasady monitorowania i metody oceny dobrostanu płodu w ciąży o przebiegu fizjologicznym, o nieprawidłowym czasie	D.W11

	trwania oraz w wybranych stanach klinicznych matki i płodu, a także wydolności łożyska, oraz udział położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym	
W_04	rekomendacje, wytyczne i algorytm postępowania diagnostycznego i profilaktyczno-leczniczego oraz standardy sprawowania opieki położniczej nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie połogu oraz patomechanizm, diagnostykę i sposoby terapii w przebiegu ciąży, porodu i połogu w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych, chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę oraz zaburzeń psychicznych	D.W12
W_05	udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno-leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży, porodu i połogu oraz występowania chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę i chorób niepołożniczych	D.W13
W_06	definicję połogu prawidłowego i nieprawidłowego oraz zakres opieki sprawowanej przez położną nad kobietą w okresie połogu, noworodkiem i ich rodziną	D.W14
W_07	proces laktacji i czynniki ryzyka niepowodzeń w karmieniu piersią	D.W15
W_08	działania edukacyjne dotyczące promocji karmienia piersią i rozwiązywania problemów laktacyjnych	D.W16
W_09	zasady postępowania w sytuacjach nagłych występujących podczas ciąży, porodu i połogu oraz udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru położniczego	D.W17
W_10	metody diagnostyczne w położnictwie oraz zadania położnej w przygotowaniu pacjentki i sprzętu do ich stosowania	D.W18
W_11	wpływ chorób zakaźnych i infekcyjnych na płodność kobiety, zasady profilaktyki nieswoistej i swoistej chorób zakaźnych stosowanej u kobiet w okresie ciąży i połogu, mechanizmy zakażenia płodu w przebiegu chorób bakteryjnych, pasożytniczych i wirusowych, oraz wytyczne dotyczące postępowania z kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i noworodkiem w przypadku wystąpienia takich chorób	D.W19
W_12	wskazania do poradnictwa genetycznego i zakres diagnostyki wewnątrzmacicznej płodu	D.W20
W_13	techniki wspomaganego rozrodu i zasady monitorowania ciąży po zapłodnieniu pozaustrojowym	D.W21
W_14	przyczyny krwawienia w pierwszej i drugiej połowie ciąży oraz zasady postępowania we wstrząsie i koagulopatii w położnictwie;	D.W22
UMIEJĘTNOŚCI – absolwent potrafi		
U_01	dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, płodu, kobiety w okresie połogu i noworodka oraz sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań, wdrażać interwencje położnicze oraz dokonywać ewaluacji opieki położniczej;	D.U1
U_02	rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu ciąży	D.U15

	i położu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów	
U_03	ustalać indywidualny plan opieki prenatalnej w odniesieniu do kobiety ciężarnej, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji	D.U16
U_04	planować postępowanie położnicze i obejmować opieką położniczą kobietę ciężarną i kobietę w okresie położu, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej	D.U17
U_05	wdrażać standardy dotyczące opieki nad kobietą ciężarną z zagrożeniem porodu przedwczesnego i w przebiegu porodu przedwczesnego	D.U18
U_06	promować karmienie naturalne, prowadzić poradnictwo laktacyjne w okresie przygotowania do laktacji i jej przebiegu, rozpoznawać problemy laktacyjne i podejmować działania prewencyjne w tym zakresie	D.U19
U_07	realizować zadania położnej w opiece profilaktycznej, diagnostycznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej nad kobietami w ciąży i w okresie położu	D.U20
U_08	rozpoznawać ciążę na podstawie objawów domyślnych, prawdopodobnych i pewnych	D.U21
U_09	stosować profilaktykę ogólną i swoistą chorób zakaźnych wobec kobiet przygotowujących się do macierzyństwa i kobiet ciężarnych	D.U22
U_10	planować i sprawować opiekę położniczą nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i kobietą w okresie okołoporodowym, powikłanym współistniejącymi chorobami położniczymi i niepołożniczymi	D.U23
U_11	monitorować stan matki i dziecka oraz zapewniać wsparcie w sytuacji ciężkiej choroby lub wady noworodka, poronienia, urodzenia dziecka martwego, niezdolnego do życia lub z urazem okołoporodowym	D.U24
U_12	sprawować opiekę psychologiczną nad pacjentką po stracie ciąży, matką małaletnią i w innych sytuacjach szczególnych w położnictwie	D.U25
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – absolwent jest gotów do:		
K_01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS.1
K_02	przestrzegania praw pacjenta	KS.2
K_03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS.3
K_04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS.4
K_05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS.5
K_06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających	KS.6

	na reakcje własne i pacjenta	
K_07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS.7

IV Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykłady:

Klinika

Techniki wspomaganego rozrodu, specyfika prowadzenia wczesnej ciąży po zapłodnieniu pozaustrojowym
 Diagnostyka prenatalna w ciąży: metody inwazyjne i nieinwazyjne.
 Terapia wewnątrzmaciczna płodu. Wskazania do poradnictwa genetycznego
 Sprawowanie opieki nad kobietą w ciąży o przebiegu powikłanym.
 Patomechanizm, diagnostyka i leczenie w przebiegu ciąży, porodu i połogu pacjentki z nadciśnieniem tętniczym, cukrzycą, konfliktem serologicznym, chorobami krwi, chorobą zatorowo-zakrzepową, cholestazą.
 Wstrząs i koagulopatie w położnictwie.
 Wpływ chorób niepołożniczych na przebieg ciąży, porodu i połogu (choroby układu moczowego, choroby serca, choroby neurologiczne i układowe).

Pielęgniarstwo

Sprawowanie opieki nad kobietą ciężarną, rodzącą w ciąży o prawidłowym przebiegu – rola położnej. Zasady monitorowania dobrostanu płodu w ciąży i w okresie okołoporodowym.
 Połóg fizjologiczny i patologiczny po porodzie drogami natury i po cięciu cesarskim.
 Proces laktacji i karmienie naturalne. Powikłania laktacji. Najczęstsze problemy laktacyjne i sposoby ich rozwiązywania.
 Nieprawidłowy czas trwania ciąży – ciąża po terminie, poród przedwczesny zagrażający: rozpoznanie, zapobieganie, postępowanie lecznicze.
 Ciąża wielopłodowa – algorytm postępowania.
 Ciąża zagrożona małowodziem i wielowodziem, nieprawidłowe wzrastanie płodu.
 Choroby zakaźne w położnictwie- etiologia, mechanizmy zakażenia płodu. Profilaktyka ogólna i swoista chorób zakaźnych. Postępowanie z ciężarną, rodzącą i noworodkiem w przypadku zakażenia wirusami HIV, HBV, HSV, HCV.
 Zasady postępowania w wybranych stanach nagłych w położnictwie. Udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru w stanach nagłych.

Ćwiczenia:

Rozpoznanie i monitorowanie ciąży fizjologicznej i patologicznej, planowanie i realizowanie indywidualnej opieki w ciąży o przebiegu fizjologicznym lub powikłanym, ocena ryzyka położniczego - postępowanie w oparciu o wytyczne PTGiP.
 Prowadzenie edukacji kobiet na temat zmian zachodzących w organizmie podczas ciąży i najczęstszych dolegliwości tego okresu oraz sposobów radzenia sobie z nimi.
 Standard opieki nad pacjentką z zagrażającym poronieniem, porodem przedwczesnym, krwawieniem w II i III trymestrze ciąży.
 Zasady opieki nad ciężarną z współistniejącymi chorobami ogólnoustrojowymi.
 Zakres opieki sprawowanej przez położną nad kobietą i noworodkiem w okresie połogu.

Przygotowanie położnicy do samoopieki w porożu fizjologicznym i opieki nad noworodkiem.
Przygotowanie kobiety w ciąży do karmienia piersią. Wsparcie, edukacja, pomoc w rozwiązywaniu problemów laktacyjnych.

Metody diagnostyczne stosowane w położnictwie (KTG, USG, EKG).

Ocena dobrostanu płodu w czasie ciąży i porodu (liczenie ruchów płodu, testy biofizyczne, test NST, CST, badanie krwi włośniczkowej płodu).

Opieka psychologiczna nad kobietą w okresie ciąży (w szczególności nad matką nieletnią i samotną, w przypadku urodzenia dziecka chorego lub niepomysłnego zakończenia ciąży)

Treści zajęć praktycznych:

1. Zapoznanie ze specyfiką pracy położnej w oddziale położniczo – noworodkowym i w oddziale patologii ciąży.
2. Procedury przyjęcia pacjentek do oddziału w tym: ciężarnej, położnicy i noworodka po porodzie drogami natury i po cięciu cesarskim.
3. Realizowania zadań położnej w opiece profilaktycznej, diagnostycznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej nad kobietami w ciąży fizjologicznej oraz powikłanej, zgodnie z aktualnymi standardami postępowania.
4. Prowadzenie procesu pielęgnowania u ciężarnej z ciążą powikłaną oraz u położnicy po porodzie drogami natury i po cięciu cesarskim w porożu prawidłowym i powikłanym.
5. Wsparcie matek w karmieniu piersią i pomoc w rozwiązywaniu problemów z laktacją. (CSM)
6. Przygotowanie kobiet do samoopieki w domu w wybranych stanach patologii ciąży oraz w porożu.
7. Prowadzenie dokumentacji medycznej ciężarnej, położnicy i noworodka.
8. Wsparcie rodziców po niepowodzeniach położniczych (poronienie, puste jajo płodowe, ciąża obumarła, zgon śródporodowy, urodzenie chorego dziecka).
9. Przygotowanie ciężarnej do porodu drogami i siłami natury oraz cięcia cesarskiego. (CSM)
10. Wysłuchanie akcji serca płodu (stetoskop Pinarda, detektor tętna), monitorowanie ASP i czynności skurczowej macicy (KTG). (CSM)
11. Podawanie leków drogą doustną, dożylną, domięśniową, dopochwową
12. Przygotowanie zestawów i asysta do zabiegów: wyłyżeczkowania jamy macicy, amniopunkcji, amnioinfuzji
13. Pobieranie materiału do badań diagnostycznych, umiejętność interpretacji wyników
14. Umiejętność obserwacji i pielęgnacji ciężarnej w ciąży wysokiego ryzyka
15. Pielęgnowanie położnicy w przypadku porożu powikłanego (krwawienia w porożu, krwiak pochwy, sromu i krocza)
16. Opieka nad ciężarną/rodzącą/położnicą w przypadku stanów nagłych w położnictwie: z krwawieniem w czasie ciąży/porodu, z zagrażającą rzucawką, z rzucawką, z zespołem DIC. (CSM)
17. Udział położnej w profilaktyce, czynnościach diagnostycznych, leczniczych i pielęgnowanie ciężarnej/rodzącej/położnicy w przypadku współistnienia chorób zakaźnych i infekcyjnych, ogólnoustrojowych.
18. Opieka nad kobietą w sytuacjach trudnych: samotną matką, matką młodocianą, matką, która straciła dziecko. Komunikacja z położnicą i jej rodziną.
19. Rola położnej w rozpoznaniu baby blues, depresji i psychozy poporodowej.
20. Proces pielęgnowania ciężarnej/rodzącej/położnicy w wybranej jednostce chorobowej wiktającej ciążę/poród/połów.

Treści praktyk zawodowych:

Doskonalenie umiejętności zdobytych podczas zajęć praktycznych:

Semestr IV

1. Zapoznanie ze specyfiką pracy położnej w oddziale położniczo – noworodkowym i w oddziale patologii ciąży.
2. Kształtowanie umiejętności w zakresie postępowania aseptycznego – zapobieganie zakażeniom szpitalnym.
3. Prowadzenie poradnictwa laktacyjnego w okresie przygotowania do laktacji i jej przebiegu, rozpoznawanie problemów laktacyjnych i podejmowanie działań prewencyjnych w tym zakresie.
4. Realizowanie zadań położnej w opiece profilaktycznej, diagnostycznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej nad kobietami ciężarnymi i położnicami.
5. Monitorowanie stanu matki i dziecka, w tym wysłuchanie akcji serca płodu (stetoskop Pinarda, detektor tętna), monitorowanie ASP i czynności skurczowej macicy (KTG).
6. Planowanie i sprawowanie opieki położniczej nad ciężarną, rodzącą i kobietą w okresie okołoporodowym.
7. Przygotowywanie i podawanie leków drogą doustną, dożylną, domięśniową i dopochwową.
8. Pobieranie materiału do badań diagnostycznych oraz umiejętność interpretacji wyników.
9. Prowadzenie procesu pielęgnowania u położnicy po porodzie drogami natury i po cięciu cesarskim w położeniu prawidłowym i powikłanym.

Semestr VI

1. Prowadzenie procesu pielęgnowania u ciężarnej z ciążą powikłaną.
2. Przygotowanie zestawów i asysta do zabiegów: wyłóżczkowania jamy macicy, amniopunkcji, amnioinfuzji.
3. Prowadzenie dokumentacji medycznej ciężarnej, położnicy i noworodka.
4. Obserwacja i pielęgnacja ciężarnej w ciąży wysokiego ryzyka.
5. Przygotowanie położnicy do samoopieki w domu.
6. Rozpoznawanie baby blues, depresji i psychozy poporodowej.
7. Sprawowanie opieki psychologicznej nad pacjentką po stracie ciąży, matką małąletnią i w innych sytuacjach szczególnych w położnictwie.
8. Obserwacja i pielęgnacja ciężarnej w ciąży wysokiego ryzyka.
9. Opieka nad kobietą ciężarną z zagrażającym porodem przedwczesnym.

Samokształcenie:

1. Opracowanie programu edukacji dla kobiet w czasie ciąży lub podczas porodu.

V Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01- W_14	Wykład informacyjny, Wykład problemowy, Wykład z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny-student generuje/rozpoznaje odpowiedź (esej, raport; krótkie strukturyzowane pytania /SSQ/; test wielokrotnego wyboru /MCQ/; test wielokrotnej odpowiedzi /MRQ/; test dopasowania; test T/N; test	Kwestionariusz testu

		uzupełniania odpowiedzi)	
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01- U_12	Ćwiczenia, pokaz, instruktarz, studium przypadku, praca w grupach, studium przypadku, rozwiązywanie zadań, dyskusja, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	Egzamin praktyczny; Obiektywny Strukturyzowany Egzamin Kliniczny /OSCE/; Mini-CEX (mini-clinical examination); realizacja zleconego zadania, projekt, prezentacja	Indywidualne dzienniczki umiejętności, karty oceny OSCE Check-listy do każdej umiejętności/czynności/zabiegu
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01- K_07	Dyskusja, ćwiczenia, instruktaż, zajęcia, zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Esej refleksyjny; przedłużona obserwacja przez opiekuna/nauczyciela prowadzącego; ocena 360°(opinie nauczycieli, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena (portfolio)	Dzienniczki umiejętności

VI Kryteria oceny

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu:

Dopuszczenie do **egzaminu** (forma testu) wymaga spełnienia następujących warunków:

- 1 aktywnej obecności na zajęciach (zgodnie z regulaminem studiów)
- 2 zaliczenia ćwiczeń - OSCE
- 3 zaliczenia eseju w ramach samokształcenia (tematyka wskazana przez prowadzącego zajęcia)

Zaliczenie zajęć praktycznych:

- 1 aktywna obecność na zajęciach (zgodnie z regulaminem)
- 2 pozytywna ocena umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych.

Zaliczenie praktyk zawodowych:

- 1 aktywna obecność na zajęciach (zgodnie z regulaminem)
- 2 pozytywna ocena umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych.

Zaliczenie testu

Za każdą prawidłową odpowiedź 1 pkt.

Kryteria oceny testu i skala ocen:

poniżej 60% - student nie osiągnął wymaganych efektów uczenia się - ocena niedostateczna

60 - 67% - student osiągnął efekty uczenia się w stopniu dostatecznym

68 - 74 % - student osiągnął efekty uczenia się w stopniu dość dobrym

75 - 86% student osiągnął efekty uczenia się w stopniu dobrym

87 - 93% - student osiągnął efekty uczenia się w stopniu ponad dobrym

94 - 100 % student osiągnął efekty uczenia się w stopniu bardzo dobrym

Student, który nie uzyska 60% wymaganych do uzyskania zaliczenia musi ponownie napisać test.

Zaliczenie ćwiczeń

Dopuszczenie do zaliczenia ćwiczeń na podstawie:

- 1 uzyskania pozytywnej oceny ze wszystkich zaliczeń

2 zaliczenia umiejętności według Check-list opracowanych dla każdej umiejętności/czynności/zabiegu. Student wykonujący umiejętności, do których zostały opracowane Check-listy, oceniony zostanie zgodnie z kryteriami w nich zawartymi.
Ocena końcowa z ćwiczeń na podstawie OSCE.

Zaliczenie samokształcenia

Esej będzie oceniany w oparciu o załączone kryteria:

Lp.	Kryteria oceny	Punktacja
1.	zgodności treści z tematem	0-2
2.	poprawność terminologiczna i językowa (np. terminologia medyczna, brak błędów stylistycznych, ortograficznych)	0-2
3.	prawidłowy i logiczny układ treści (wstęp, rozwinięcie, zakończenia, konsekwentnie prowadzony wywód, przypisy);	0-2
4.	przydatność praktyczna opracowania (dla pacjenta, opiekuna, w odniesieniu do praktyki zawodowej pielęgniarki)	0-2
5.	Wymogi techniczne opracowania zgodnie z zaleceniem prowadzącego zajęcia	0-2

Punktacja:

2 pkt - zadanie wykonane całkowicie poprawnie, zgodnie z wymaganiami

1 pkt – zadanie wykonane poprawnie, z niewielkimi błędami, zgodnie z wymaganiami

0 pkt – zadanie wykonane niezgodnie z wymaganiami

Zaliczenie samokształcenia od 6 pkt.

VII Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	410
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	35

VIII Literatura

Literatura podstawowa	
1.	Bręborowicz G. (red.): Położnictwo i ginekologia. Tom 1 i 2. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.
2.	Łepecka-Klusek C. (red.): Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
Literatura uzupełniająca	
1.	Słomko Z., Drews K.(red): Krwotoki położnicze. PZWL, Warszawa 2010.
2.	Nehring-Gugulska M., Żukowska-Rubik M., Pietkiewicz A.: Karmienie piersią w teorii i praktyce. Medycyna praktyczna, Kraków 2017.